

Friedman IR-X

Аліса Лафокс

Зміст

Що таке Friedman IR-X	2
Два канали, два характери	2
Архітектура	2
Використання	2
Емуляція кабінету	2
Пресети	3
Мої враження	3
Бібліотека IR	3
Легенда тегів профілю	6
Примітки	7
Глосарій	7
Терміни кабінетів	7
Терміни динаміків	7
Тональні терміни	8
Мікрофонні терміни	10

Що таке Friedman IR-X

Friedman IR-X — двоканальний повністю ламповий преамп із вбудованою емуляцією кабінету. Дві лампи 12AX7. Анодна напруга 200V — не «голодний» режим як у дешевих лампових педалях, а повноцінна робота ламп як у справжніх підсилювачах. Ті ж схеми, які Дейв Фрідман збирає для топових гітаристів Лос-Анджелеса вже понад 20 років.

Два канали, два характери

Channel 1 — від кристально чистого до бруду на межі перевантаження. Перемикач BRIGHT (3 позиції) формує верх: вимкнено — теплий звук, увімкнено — фірмове фрідманівське сьйво.

Channel 2 — територія хай-гейну. Від класичного рокового кранчу до сучасного металевого насичення. Перемикач TIGHT підтягує низ для точних палм-м'ютів.

BOOST — додатковий каскад підсилення поперх будь-якого каналу. Для соло або коли потрібно більше.

Архітектура

До роз'єму SEND — повноцінний ламповий преамп із двома каналами, триполосним EQ і перемикачами BRIGHT/TIGHT.

Після роз'єму RETURN — 96 kHz симулятор кінцевого підсилювача (з PRESENCE і THUMP для формування характеру потужника) та кабінету з мікрофоном.

Між SEND і RETURN можна включити петлю ефектів. Або використовувати IR-X тільки як преамп (SEND у реальний кабінет), або тільки як IR-процесор (зовнішній преамп у RETURN).

Використання

IR-X спроектовано як повну заміну підсилювача:

- **Студія** — балансний вихід прямо в інтерфейс. Можна писати дві доріжки одночасно: BALANCED OUT з IR і SEND без — для реампінгу або обробки іншим IR у DAW.
- **Концерт** — BALANCED OUT у пульт, SEND у свій комбик на сцені. Стабільний звук у залі та звичний моніторинг.
- **Репетиція** — вихід на навушники. Повноцінний ламповий звук.
- **Педальборд** — поміщається на дошку, замінює підсилювач.

Емуляція кабінету

18 імпульсних відгуків від Friedman і OwnHammer. На кожному каналі 3 слоти для IR. Завантаження своїх WAV-файлів (44.1–96 kHz) через USB.

Секція IR вимикається — можна використовувати IR-X як чистий ламповий преамп у реальний кабінет або із зовнішніми IR-процесорами.

Пресети

128 програмованих по MIDI пресетів. Кожен зберігає: канал, статус бусту, статус петлі ефектів, вибір IR на канал. Налаштування PRESENCE і THUMP — тільки через софт.

IR-X чудово реагує на ручку гучності гітари — прибрав і перевантаження йде, звук стає чистим. Це фірмова риса Friedman.

Мої враження

Є ще Quad Cortex і Fender Tone Master Pro. Відмінні процесори, ніяких претензій до звуку. Але під пальцями — різниця є. Лампи відгукуються на динаміку інакше, звук дихає. Прибираєш гучність на гітарі — перевантаження плавно йде в чистий. На процесорах це працює, але якось... механічно? Чи накручую собі — не знаю. Але грати через IR-X приємніше, це факт.

А ось коли слухаєш запис соло гітари окремо — чесно, різниці не чую. Ставив треки поруч: IR-X, Quad Cortex, плагіни — хрін відрізниш де що. І думаю, це не баг, а фіча. Хороші процесори сьогодні моделюють все: гармоніки, саг живлення, навіть взаємодію каскадів. У сліпих тестах профі не розрізняють. Я теж не можу відрізнити записаний IR-X від його захопленого імпульсу, коли слухаю соло. А ось у міксі — все інакше. Допускаю, що це ефект плацебо.

Але! Коли гітара сідає в мікс — ось тут цікаво. Менше муті в низах, не тоне в каші, не заслоняє вокал. Особливо чутно на ритмах з дабл-треком — вони просто сидять на своєму місці і не розповзаються. З процесорами доводилося вилізувати еквалайзером, вирізати резонанси — а тут воно відразу нормальне.

Чому так? Думаю, справа не в магії ламп. IR-X просто добре спроектовано — відразу дає сигнал з потрібним спектром, з організованими гармоніками, без сміття яке потім вилазить у міксі. Може, Quad Cortex з правильними налаштуваннями дасть те ж саме. Але IR-X дає це з коробки, без ковиряння в меню.

Соло — скоріше за все плацебо. Грати — ні. Мікс — схоже на хорошу інженерію, не на магію ламп.

Бібліотека IR

IR-X постачається з 18 імпульсними відгукками кабінетів — мікс власних захватів Friedman і колаборацій з OwnHammer. Можна вантажити свої, але вбудовані реально хороші — перепробувала купу сторонніх і повернулася до рідних.

Ось моя шпаргалка — який IR для чого:

Назва	Опис	Профіль
6402 57 121 (MAIN)	Культовий кабінет Дейва з нефарбованого дерева. Дістався від рок-ікони 70-х, вже тоді був у фірмовому «голому» вигляді. Дуже резонансний і живий, оснащений чотирма рідкісними грінбеками 6402 1990-х років. Цей кабінет з самого початку був поруч з Дейвом і став частиною «рецепту» озвучення його підсилювачів. Знятий комбінацією SM57 і R-121 для балансу між пробивністю та повнотою.	STUDIO OD DIST CLASSIC
V30 (MAIN)	Friedman 4x12 — закритий кабінет з балтійської берези зі шпунтовою збіркою. Щільний низ, велика середина, рівний верх. Звук Celestion Vintage 30 став практично стандартом сучасного гітарного саунду. У цьому кабінеті — потужний удар у низу і рівно стільки пробивності, скільки потрібно. Знятий одним SM57 через передпідсилювач API для чистого, панчевого звуку.	LIVE OD DIST AGGR MODERN
1984B V30 GB (MAIN)	Рідкісний британський 4x12 епохи рок-80-х. Кабінет 1984B «Bass» оснащений British Greenback зверху і V30 знизу. Поеднання динаміків і акуратний мікрофонний бленд дає величезний тон: масивний низ і ріжучий верх.	STUDIO CLEAN OD DIST BRIDGE
1960 GREEN 5757121	Класичний кабінет 1960B з 80-х. Оснащений 20-ватними British Greenback — дуже впізнаваний характер, який добре працює від року 80-х до більш сучасного року. Знятий двома SM57 на двох динаміках і додатково R-121 для повноти. Все це заведено в передпідсилювачі API з легкою еквалізацією для підкреслення присутності.	STUDIO CLEAN OD DIST BRIDGE
DS112 57 1973	Friedman Dirty Shirley 1x12 open-back з динаміком G12-50GL. Детальний верх і більш відкритий, повітряний відгук у низах і середині. Відмінний вибір для чистих тембрів або блюзового характеру. Знятий мікрофонами SM57 і Soyuz 1973 через передпідсилювачі API.	STUDIO CLEAN EDGE OD CLASSIC
BLACK 57 160	Вінтажний 4x12 Дейва з клітчастою тканиною гриля. Динаміки Celestion G12H-30 «Black Back» 55Hz 30W. За звуком дуже мускулистий — відмінно для важкого року, але при цьому з теплим забарвленням, яке прекрасно працює для стратівських тонів. Знятий комбінацією SM57 і стрічкового M160.	STUDIO CLEAN OD DIST CLASSIC

Назва	Опис	Профіль
GREEN	Friedman 4x12 задає стандарт для рокових кабінетів. 16-омний Celestion G12M-25 Greenback дає класичну тональність, яка ідеально сідає в групу. Знятий одним SM57 і передпідсилювачем API для чистого, панчевого звуку.	LIVE CLEAN OD DIST CLASSIC
6402 57	Улюблений 4x12 Дейва Фрідмана з нефарбованого дерева. Основний робочий кабінет, який використовувався для озвучення підсилювачів з самого початку. Чотири динаміки 6402 Greenback. Знятий одним SM57 для чистого, панчевого звуку.	LIVE OD DIST CLASSIC
65W 57121	Знятий з класичного кабінету 1960B. Вінтажний G12-65 з характерним великим пілозахисним ковпачком дає жирний, теплий тон і щільний низ. Знятий комбінацією SM57 і R-121.	STUDIO CLEAN OD DIST CLASSIC
CREAM65 57121	Знятий з бездоганного британського 1960A 4x12 80-х з новим динаміком Celestion Creamback 65W. Фазово вирівняна пара SM57 і R-121 на одному динаміку. Збалансований тон з легким вінтажним відтінком.	STUDIO CLEAN OD DIST BRIDGE
EV12L 57121	Вінтажний EV12L за характером майже протилежний сучасним динамікам, але однаково добре дає і ідеально збалансовані чисті, і нищівні рокові/металеві тембри. Комбінація SM57 і R-121 передає плавний характер цього вінтажного 12-дюймового динаміка в дуже великому закритому кабінеті 2x12.	STUDIO CLEAN DIST AGGR NEUTRAL
MESRECT V30 57421	Культове поєднання динаміка Vintage 30 і oversized-кабінету швидко стало однією з основ важкої музики. Однаково добре працює і для повнотілих чистих, і для перевантажених тембрів. Знято на великій гучності мікрофонами SM57 і MD-421.	STUDIO CLEAN DIST AGGR MODERN
GREEN+V30 MIX 5757121	Одне з улюблених поєднань Friedman — два Greenback і два V30 в одному 4x12. Бленд цих двох типів динаміків: на кожному свій SM57, а до V30 додатково додано R-121 для більшої повноти.	STUDIO CLEAN OD DIST BRIDGE
OH BE-412 M6402	16 Ом, Celestion G12M-75 з конусом 6402, 1989 року. Знятий у кабінеті Friedman BE-412 Кевіном Поу з OwnHammer. Мікрофони Shure SM57 і Sennheiser MD421 через передпідсилювачі API 312 середини-кінця 1970-х.	STUDIO OD DIST BRIDGE

Назва	Опис	Профіль
OH BE-412 M75BB	16 Ом, Celestion «black back» G12M-75 з конусом 1777, 1975 року. Знятий у кабінеті Friedman BE-412 Кевіном Роу з OwnHammer. Мікрофони Shure SM57 і Sennheiser MD421 через передпідсилювачі API 312 середини-кінця 1970-х.	STUDIO OD DIST CLASSIC
OH BE-412 EV12L	8 Ом, Electro Voice EVM-12L 1989 року. Знятий у кабінеті Friedman BE-412 Кевіном Роу з OwnHammer. Мікрофони Shure SM57, Sennheiser MD421 і Royer 121 через передпідсилювачі API 312 середини-кінця 1970-х.	STUDIO CLEAN DIST AGGR NEUTRAL
OH BE-412 V30EN	16 Ом, Celestion Vintage 30 з конусом 444, 1999 року. Знятий у кабінеті Friedman BE-412 Кевіном Роу з OwnHammer. Мікрофони Shure SM57 і Sennheiser MD421 через передпідсилювачі API 312 середини-кінця 1970-х.	STUDIO OD DIST AGGR MODERN
OH BE-412 M25EN	16 Ом, Celestion G12M-75 з конусом 1777, 2003 року. Знятий у кабінеті Friedman BE-412 Кевіном Роу з OwnHammer. Мікрофони Shure SM57 і Sennheiser MD421 через передпідсилювачі API 312 середини-кінця 1970-х.	STUDIO CLEAN OD DIST CLASSIC

Легенда тегів профілю

Застосування

- LIVE — простіше, швидше і передбачуваніше для лайву; зазвичай більш прямий і «панчевий» IR
- STUDIO — більш «зібраний» і готовий до запису/міксу; частіше багатомікрофонний або складніший за фактурою
- BOTH — однаково доречний і там, і там

Діапазон гейну

- CLEAN — найкраще розкривається на чистому
- EDGE — edge of breakup, легкий кранч на межі чистого і перевантаження
- OD — овердрайв, роковий перевантаження середньої щільності
- DIST — повноцінний дісторшн
- AGGR — більш злий, щільний, агресивний hi-gain

Характер звучання

- CLASSIC — більш вінтажний, знайомий роковий характер

- BRIDGE — проміжний варіант між класикою і сучасністю
- MODERN — більш сучасний, щільний, сфокусований характер
- NEUTRAL — менш забарвлений, менш «типово вінтажний»

Примітки

- Оцінки в колонці «Профіль» — це практична інтерпретація за описами і типовими властивостями цих кабінетів/динаміків.
- Для OH BE-412 M25EN ім'я пресету містить «M25EN», а в описі написано «G12M-75's». У таблиці залишено текст як в оригіналі.

Глосарій

Терміни з описів IR і що вони насправді означають.

Терміни кабінетів

Термін	Значення
IR (Impulse Response)	Імпульсний відгук — зліпок звучання кабінету, динаміка, мікрофона та їх положення. Згортка з цим файлом робить сигнал схожим на пропущений через цей кабінет. Впливає на тембр іноді сильніше, ніж сам преамп.
cab / cabinet	Гітарний кабінет — корпус з динаміками. Формує характер низу, середини, верху і віддачу.
4x12 / 2x12 / 1x12	Формат кабінету: кількість динаміків × розмір. 4x12 = більший і масивніший, 1x12 = компактніший і легший за звуком.
closed back	Закрита задня стінка. Зазвичай щільніший низ, більше фокус, більше punch.
open back	Відкрита задня стінка. Зазвичай більш повітряний, менш сфокусований низ, більше «кімнатності».
oversized cab	Збільшений корпус. Часто дає більше об'єму, низу і «маси».
bare wood	Нефарбоване/непокрите дерево. Іноді натякає на більш живий резонанс корпусу.
Baltic birch	Балтійська береза — матеріал корпусу. Жорсткий і популярний матеріал для хороших кабінетів.
tongue and groove construction	Шпунтова / паз-гребінь збірка. Міцний корпус, менше паразитних призвуків, хороший контроль резонансу.

Терміни динаміків

Термін	Значення
speaker	Гітарний динамік — одне з головних джерел характеру звуку.
Greenback	Класичний тип динаміків Celestion. Зазвичай більш вінтажна середина, м'якший верх, класичний роковий характер.
Vintage 30 / V30	Сучасна рок-класика серед динаміків. Щільна середина, хороший cut, часто сучасніше і агресивніше за Greenback.
Creamback 65	Сучасний динамік з вінтажним ухилом. Часто баланс між вінтажною музикальністю і більшою потужністю/рівністю.
EV12L / EVM-12L	Electro-Voice EVM-12L. Дуже рівний, потужний, широкий, менш «типово Celestion» за характером.
Black Back	Вінтажний різновид Celestion. Зазвичай асоціюється з більш старим, щільним, м'ясистим британським звуком.
55Hz speakers	Версія динаміка з басовим резонансом 55 Гц. Часто сприймається як більш жирний і глибокий за низом.
dust cap	Пилозахисний ковпачок — центральний ковпачок дифузора. Його розмір і конструкція впливають на верх і атаку.
cone 6402 / 1777 / 444	Маркування типу конуса Celestion. Впливає на нюанси тембру. 6402 = перевидання 1990-х, 1777 = вінтаж 1970-х, 444 = V30 кінця 1990-х.

Тональні терміни

Термін	Значення
resonant	Корпус активно відгукується. Звук відчувається не мертвим, а «живим».
lively	Є рухливість і життя у відгуку. Тембр не плоский, є відчуття відгуку і дихання.
voicing his amps	Налаштування підсумкового характеру підсилювачів. Кабінет використовувався як еталон при розробці тону підсилювачів.
tight bottom end	Зібраний, контрольований низ. Низ не розвалюється і не бубонить.
big bottom	Великий, масивний низ. Багато маси в нижньому діапазоні.
big midrange	Виражена, багата середина. Гітара добре читається в групі.
top end	Високочастотна частина. Відповідає за яскравість, повітря, колкість, presence.
balanced top end	Рівний верх. Не надто темно і не надто яскраво.
detailed top end	Детальний верх. Добре чутні нюанси атаки і структури звуку.
airy bass and mid response	Більш відкритий, повітряний відгук у низах і середині. Не про «жир», а про вільне дихання діапазону.
cut	Пробивність / прорізання в міксі. Допомогає гітарі бути чутною серед барабанів і басу.

Термін	Значення
cutting top end	Ріжучий, пробивний верх. Корисно для рок-ритму і читабельності.
body	Повнота / м'ясо / об'єм. Дає відчуття маси і заповненості звуку.
fill out the body of the sound	Додати повноти звуку, зробити звук менш худим. Зазвичай стрічковий мікрофон або другий мік підсилює низ/низьку середину.
presence	Присутність — зона читабельності і «виходу вперед». Допомогає звуку виступати вперед у міксі.
punchy	Панчевий / ударний. Звук здається швидким і енергійним.
thump	Потужний низькочастотний поштовх. Відчуття удару від palm mute і важких рифів.
pure punchy sound	Чистий панчевий звук. Мінімально прикрашений звук з упором на атаку. Зазвичай простий SM57-захват, добре для швидкого результату.
balanced tone	Збалансований тон. Нічого сильно не випирає. Зручна основа для різних стилів і міксу.
classic tonality	Класична тональність. Впізнаваний старий роковий характер, частіше асоціюється з вінтажними британськими кабінетами/динаміками.
modern guitar sound	Сучасний гітарний звук. Більш новий рок/метал стандарт. Щільніше, агресивніше, сфокусованіше.
vintage vibes	Легкий вінтажний вайб. Не повністю old-school, але з характерним присмаком старовини.
muscular sounding	Мускулистий звук. Сильний, щільний, з м'язами. Добре для рокових рифів і щільних партій.
full bodied clean	Повнотілий чистий звук. Чистий не тонкий, а насичений. Корисно, коли clean повинен бути великим і не порожнім.
dirty tones	Брудні / перевантажені тембри. Зазвичай від кранчу до дісторшну.
crushing rock and metal tones	Нищівні рокові і металеві тембри. Дуже потужні важкі тембри, передбачає хороший hi-gain потенціал.
bluesy sound	Блюзовий відтінок. Частіше м'якше, тепліше і менш агресивно, ніж сучасний hi-gain.
sings	Співає, тягнеться музично. Часто про приємну середину і співучі ліди.
massive sound	Масивний звук. Багато об'єму, ваги і розміру.
sit perfectly in a band	Ідеально сідає в групу / мікс. Не обов'язково найкрасивіший соло-звук, але дуже робочий у пісні.

Мікрофонні терміни

Термін	Значення
mic'd / captured with	Якими мікрофонами знімали. Це опис не просто кабінету, а вже конкретного готового IR-захвату.
single SM57	Один мікрофон SM57. Зазвичай простіше, пряміше, сухіше і швидше в міксі.
SM57 + R-121	Динамічний + стрічковий мікрофон. Часто балансує пробивність і повноту.
SM57 + MD421	Два класичних динамічних мікрофони. Часто дає щільний, роковий, студійний результат.
SM57 + M160	Динамічний + стрічковий. Зазвичай додає теплоту і згладжує верх.
SM57 + Soyuz 1973	Динамічний + великомембранний конденсаторний. Може дати багатший і відкритіший студійний clean/edge звук.
phase aligned	Фазово вирівняний. Менше гребінки і краща сума двох мікрофонів.
API preamp / API 312	Студійний передпідсилювач API / API 312. Часто асоціюється зі швидким, щільним, роковим характером.
captured at high volume	Знято на високій гучності. Зазвичай динамік сильніше «розкритий», більше маси і природної компресії.